

Sygn. akt I C 242/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2020 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Marek Jasiński

Protokolant: Joanna Czyżewska

po rozpoznaniu w dniu 21 stycznia 2020 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) (...) w G.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w G. i (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.

o nakazanie

I. oddala powództwo;

II. zasądza od (...) (...) w na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w G. i (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. kwoty po 917 zł (dziewięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. zasądza od Wspólnoty Mieszkaniowej (...) w G. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku kwotę 1589,88 zł (tysiąc pięćset osiemdziesiąt dziewięć złotych osiemdziesiąt osiem groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt I C 242/18

UZASADNIENIE

Powód (...) (...) w G. domagał się nakazania pozwanym: (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w G. oraz (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. usunięcia nieszczelnego odcinka sieci kanalizacyjnej znajdującej się w budynku wspólnoty oraz wnieśli o obciążenie pozwanych spółek kosztami procesu.

W uzasadnieniu swego stanowiska powód wskazał, iż jest właścicielem nieruchomości położonej w G. przy ul. (...), na której przebiega sieć wodnokanalizacyjna odprowadzająca ścieki. Odcinek sieci jest nieszczelny i nie jest konserwowany przez pozwane spółki. Powód wielokrotnie zwracał się do strony pozwanej o zadbanie o wskazaną sieć oraz jej demontaż. Natomiast pozwany (...) zaprzecza, aby należał do niej wskazany odcinek sieci, a (...) utrzymuje, że przedmiotowy odcinek nie znajduje się w zakresie jej eksploatacji. Powód wskazał także, że obecny stan, może powodować szybkie pogorszenie stanu technicznego podpiwniczenia budynku oraz w konsekwencji prowadzić do zagrożenia zdrowia mieszkańców.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Sp. z o.o. w G. wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu wskazał, iż nie posiada legitymacji biernej w niniejszym postępowaniu. Nieszczelny przewód kanalizacyjny nie został wybudowany przez pozwanego ani nie został przekazany na jego majątek, dlatego nie stanowi jego własności.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) S.A. w G. wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu wskazał, iż powód błędnie wskazuje, że w piwnicy nieruchomości przy ul. (...) przebiega sieć wodnokanalizacyjna, ponieważ w tym miejscu przebiega przyłącze kanalizacyjne. Dodatkowo podał, iż odbiorca usług na podstawie art. 5 ust. 2. ustawy o zaopatrzenie w wodę i odpowiadzenie ścieków, odpowiedzialny jest za zapewnienie niezawodnego działania posiadanych instalacji i przyłączy wodociągowych lub instalacji i przyłączy kanalizacyjnych z urządzeniem pomiarowym włącznie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) (...) w G. jest właścicielem nieruchomości położonej w G. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku prowadzi księgę wieczystą (...).

bezsporne; nadto: kopia odpisu zupełnego księgi wieczystej (...) k. 8-12

Na nieruchomości znajduje się budynek mieszkalny, trzykondygnacyjny stanowiący wydzieloną po obrysie budynku – działkę nr (...). Na zapleczu budynku nr (...), za działką nr (...) znajduje się działka nr (...), zabudowana budynkiem mieszkalnym przy ul. (...). Powyższe budynki nie są powiązane wspólną siecią wodociągową, kanalizacją sanitarną oraz gazową. W piwnicy tej nieruchomości przebiega przyłącze kanalizacyjne, którego początek wyznacza pierwsza studzienka kanalizacyjna, znajdująca się od nieruchomości W.(...) która kończy się w miejscu włączenia przyłącza kanalizacyjnego do sieci.

dowody: kopia mapy k. 22-23, 25, dokumentacja zdjęciowa k. 35, kopia mapy k. 36-39, zeznania świadka M. D. k. 99-99v, zeznania świadka J. K. k. 99v-100, zeznania powoda k. 100-100v (protokół elektroniczny k. 101), kopia mapy k. 133-136, dokumentacja zdjęciowa k. 136,

W dniu 18 sierpnia 2009r. (...) S.A. z siedzibą w G. zawarł z J. K. umowę o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr (...) do/z nieruchomości położonej w G. przy ul. (...). Przedmiotem umowy była realizacja przez pozwanego (...) S.A. z siedzibą w G. dostawy wody i odprowadzanie ścieków bytowych za wynagrodzeniem naliczanym według obowiązujących taryf opłat.

dowód: umowa z dnia 18.08.2009r. k. 76-79.

(...) Sp. z o.o. w G. oraz (...) S.A. w G. w toku prowadzonej korespondencji ze wspólnotą, zaprzeczyli by należał do nich wskazany przez powoda odcinek sieci oraz by odpowiadali za ewentualne pogorszenie stanu technicznego sieci.

dowody: pismo z dnia 28.09.2011r. k. 13, pismo (...) z dnia 9.02.2012r. k. 14, pismo powoda z dnia 13.06.2012r. k. 15, pismo (...) z dnia 22.06.2012r. k. 16, pismo powoda z dnia 5.08.2012r. k. 17, pismo (...) z dnia 21.08.2012r. k. 18, pismo (...) z dnia 5.11.2013r. k. 19, pismo Urzędu Miejskiego w G. z dnia 11.04.2014r. k. 20, pismo (...) z dnia 30.04.2015r. k. 21, pismo (...) z dnia 20.07.2015r. k. 24, pismo (...) z dnia 21.10.2015r. k. 26-27, pismo (...) z dnia 21.01.2016r. k. 28, pismo z Urzędu Miejskiego w G. z dnia 29.02.2016r. k. 29, pismo powoda z dnia 20.04.2017r. k. 31-32, pismo (...) z dnia 23.05.2017r. k. 34

Przez wyżej opisaną nieruchomość przebiega przyłącze kanalizacji sanitarnej od kanalizacji głównej DN 200 w ul. (...) do dwóch rewizji w budynku nr (...) oznaczonych symbolami ks1 i ks2. Natomiast przyłącze kanalizacji sanitarnej DN 150 przebiega od sieci w ul. (...) do studni rewizyjnej oznaczonej symbolem ks3 – znajdującej się na terenie działki nr (...) – przebiegające na długości 13,20 m pod budynkiem nr (...), przy szczytowej ścianie tego budynku przez teren działki nr (...). Natomiast wewnętrzna instalacja kanalizacyjna przebiega od studni rewizyjnej (...).

dowody: opinia biegłego z zakresu geodezji K. C. k. 113-117, opinia uzupełniająca z zakresu geodezji K. C. k. 155-161

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie Sąd ustalił na podstawie załączonych do akt sprawy dokumentów, zeznań powoda, świadków oraz opinii biegłego.

Odnosnie dokumentów wskazać należy, iż ich autentyczność i prawdziwość nie była kwestionowana przez strony w toku postępowania, jak również ich wiarygodność i rzetelność nie budziła wątpliwości Sądu. Z powyższych względów Sąd uznał zgromadzone w sprawie dowody w postaci dokumentów w całości za wiarygodne i uwzględnił je, dokonując rekonstrukcji istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności faktycznych.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się również na zeznaniach świadków M. D. oraz J. K.. Świadkowie zeznali, że awaria spornego przyłącza miała miejsce w 2012 r. Nadto świadek J. K. dodał, że sporna rura leży poza posesją, a naprawę robili na własny koszt mieszkańcy. Świadek wskazał, że żaden z pozwanych nie przyznał się do odpowiedzialności za stan tej rury. Zdaniem Sądu powyższe zeznania są spójne i logiczne. Świadkowie złożyli zeznania szczerze, zgodnie z zapamiętanym przez siebie stanem faktycznym. Zdaniem Sądu zeznania świadków korespondują z dotychczas zgromadzonym materiałem dowodowym.

Przesłuchanie reprezentującego Wspólnotę J. N. Sąd uznał za wiarygodne jedynie w części, w której korespondowało ono z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w aktach sprawy.

Za pełnowartościowy dowód Sąd uznał główną i uzupełniającą opinię biegłego z zakresu geodezji K. C.. Opinia ta zawiera jasne i logiczne wnioski sformułowane po przeprowadzeniu stosownych badań. Opinia biegłego jest rzetelna, pełna i obiektywna, zdaniem Sądu brak jest jakichkolwiek podstaw do odmówienia im waloru wiarygodności. Została ona sporządzona przez fachowca, który posiada wiedzę specjalistyczną jak również niezbędne doświadczenie zawodowe. Biegły w logiczny i jasny sposób wytłumaczył jak przebiega infrastruktura kanalizacyjna na nieruchomościach przy ul. (...) w G. oraz wskazał przydatną do niniejszego postępowania ujednoliconą terminologię oznaczenia kanalizacji.

Przechodząc do merytorycznej oceny żądania pozwu Sąd zważył, że powództwo jest niezasadne i podlegało oddaleniu.

W niniejszej sprawie powód wystąpił z roszczeniem wobec pozwanych o przywrócenie stanu zgodnego z prawem, poprzez zdemontowanie nieszczelnego odcinka kanalizacji znajdującej się w budynku przy ul. (...).

Pozwany (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. wniósł o oddalenie powództwa wskazując, że nie jest legitymowany biernie w przedmiotowym postępowaniu. Pozwany (...) S.A. z siedzibą w G. także wniósł o oddalenie powództwa podając, że za działanie istniejącego przyłącza kanalizacyjnego odpowiada właściciel nieruchomości.

W pierwszej kolejności zważenia wymagała kwestia legitymacji stron postępowania.

Podstawą prawną roszczenia zgłoszonego w niniejszej sprawie był art. 222 § 2 k.c., zgodnie z którym właścicielowi rzeczy przysługuje roszczenie o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i o zaniechanie naruszeń przeciwko osobie, która narusza własność w inny sposób aniżeli przez pozbawienie właściciela faktycznego władztwa nad rzeczą (tzw. roszczenie negatoryjne). Z powyższego uregulowania wynika, że roszczenie negatoryjne przysługuje w razie obiektywnie stwierdzonego naruszenia cudzego prawa własności. Identycznie jak w przypadku roszczenia windykacyjnego kształtuje się tutaj legitymacja czynna (materialna i procesowa), albowiem roszczenie negatoryjne przysługuje również właścicielowi rzeczy (aktualnemu właścicielowi rzeczy). Z kolei stosownie do art. 222 § 2 k.c. biernie legitymowana w sporze negatoryjnym jest osoba, która naruszyła własność „w inny sposób, aniżeli przez pozbawienie właściciela faktycznego władztwa nad rzeczą”. Zachodzi więc tutaj potrzeba ustalenia rodzaju dokonanego naruszenia cudzego prawa własności i udowodnienia pozwanemu takiego naruszenia. Legitymacja bierna pozwanego jest uzasadniona, o ile nie przysługuje mu skuteczne wobec właściciela uprawnienie do „wkroczenia w sferę cudzego prawa”, bez pozbawienia przy tym właściciela faktycznego władztwa nad rzeczą, wynikające z właściwego stosunku prawnego (choćby służebność), bądź obligacyjnego (najczęściej nienazwanego). Źródłem uprawnienia może być również decyzja administracyjna, choćby wywłaszczenie polegające na ograniczeniu własności nieruchomości. W myśl art. 222 § 2 k.c. w trybie roszczenia negatoryjnego właścicielowi przysługują dwa

uprawnienia, tj. może żądać od pozwanego „przywrócenia stanu zgodnego z prawem” oraz „zaniechania naruszeń” (w praktyce zaś, stosownie do okoliczności konkretnego przypadku, właścicielowi przysługuje jedno, bądź drugie z tych roszczeń albo obydwa łącznie). Przewidziane w tym przepisie roszczenie o „zaniechanie naruszeń” (dalszych naruszeń) oznacza zaprzestanie bezprawnej ingerencji w sferę cudzego prawa własności. Zakaz taki stosuje się, gdy naruszenie prawa bądź to spowodowało stan trwały, bądź się powtarza, bądź też zostało wprawdzie dokonane jednorazowo, ale w okolicznościach uzasadniających obawę, że będzie powtórzone.

W świetle powyższego Sąd uznał, że strona pozwana (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G., jak i (...) S.A. z siedzibą w G. nie posiadają legitymacji biernej w niniejszym postępowaniu.

Zgodnie z art. 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne ma obowiązek zapewnić zdolność posiadanych urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych do realizacji dostaw wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem oraz dostaw wody i odprowadzania ścieków w sposób ciągły i niezawodny, a także zapewnić należyłą jakość dostarczanej wody i odprowadzanych ścieków. Jeżeli umowa o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków nie stanowi inaczej, odbiorca usług odpowiada za zapewnienie niezawodnego działania posiadanych instalacji i przyłączy wodociągowych lub instalacji i przyłączy kanalizacyjnych z urządzeniem pomiarowym łącznie.

Istotne z punktu widzenia sprawy niniejszej jest zdefiniowanie przyłącza kanalizacyjnego, które w myśl art. 2 pkt 5 ustawy, to „odcinek przewodu łączącego wewnętrzną instalację kanalizacyjną w nieruchomości odbiorcy usług z siecią kanalizacyjną, za pierwszą studzienką, licząc od strony budynku, a w przypadku jej braku do granicy nieruchomości gruntowej”. Jak stanowi o tym art. 5 ustawy o zaopatrzeniu w wodę, o zakresie obowiązków odbiorcy i przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego w zakresie utrzymania urządzeń służących realizacji dostaw wody lub odprowadzania ścieków decyduje fakt posiadania tych urządzeń.

Pomocna w rozstrzygnięciu kwestii rozkładu ciężaru obowiązków związanych z utrzymaniem posiadanych urządzeń jest uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2017 r. w sprawie III SZP 2/16, którą Sąd Najwyższy rozstrzygnął ostatecznie sporną w doktrynie i orzecznictwie kwestię czym jest przyłącze kanalizacyjne i wodociągowe, w szczególności jakie są jego granice i kogo obciążają koszty jego budowy. Ostatecznie uchwała Sąd Najwyższy przesądziła, że: przyłączem kanalizacyjnym w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków jest przewód łączący wewnętrzną instalację kanalizacyjną zakończoną studzienką w nieruchomości odbiorcy usług z siecią kanalizacyjną, na odcinku od studzienki do sieci kanalizacyjnej.

Z uwagi na powyższe, biorąc pod uwagę opinię sporządzoną przez biegłego geodetę oraz wyżej wymienioną definicję przyłącza kanalizacyjnego Sąd stwierdził, iż sporna rura, która przebiega do studzienki zaznaczonej na mapie (k. 159-161) jako ks3 od budynku przy ul. (...) jest to elementem wewnętrznej instalacji kanalizacyjnej. Natomiast jak wskazał biegły, w dalszym przebiegu aż do połączenia z siecią kanalizacji sanitarnej DN 200 jest to przyłącze kanalizacyjne do nieruchomości przy ul. (...). Przyjmując zatem, że sporny odcinek stanowi przyłącze kanalizacyjne do nieruchomości przy ul. (...) w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, odbiorca usługi odpowiada za zapewnienie niezawodnego działania posiadanych przyłączy. Ponadto zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków „realizację budowy przyłączy do sieci oraz studni wodomierzowej, pomieszczenia przewidzianego do lokalizacji wodomierza głównego i urządzenia pomiarowego zapewnia na własny koszt osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości do sieci”. Nie budzi więc wątpliwości, w kontekście powołanego przepisu, że utrzymanie, eksploatacja i remonty, w tym także usuwanie awarii tego elementu sieci obciąża właścicieli nieruchomości przy ul. (...) i to oni powinni ponosić koszty z tym związane i w konsekwencji oddalił powództwo, o czym orzekł w pkt I wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punktach II i III wyroku. Orzeczenie w przedmiocie zwrotu kosztów procesu uzasadniał art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. Zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i

celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata lub radcy prawnego zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. Pozwani (...) S.A. z siedzibą w G. oraz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. ponieśli koszty procesu w wysokości po 917 zł. Na powyższe składają się: wynagrodzenie pełnomocników będących radcą prawnym w kwocie 900 zł (§ 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych) oraz opłaty od pełnomocnictw.

Nieziszczone koszty sądowe w niniejszej sprawie to kwota 1589,88 zł, na którą składa się wynagrodzenie biegłego K. C., które zostało pokryte tymczasowo ze środków Skarbu Państwa. Powód jako strona zobligowana do poniesienia kosztów sądowych powinien uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Gdańsk – północ w Gdańsku kwotę 1589,88 zł.

Sygn. akt I C 242/18

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)

2. (...)

3. (...)

(...)